

Iskustva u realizaciji obuka Programa za obuku pravnih stručnjaka o ljudskim pravima^[63]

Pripremila: Samra Alispahić, Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine

HELP je program Vijeća Europe za obrazovanje pravnih stručnjaka o ljudskim pravima s ciljem jačanja kapaciteta sudija, advokata i tužilaca u svih 46 država članica Vijeća Europe i šire, da primjenjuju evropske standarde ljudskih prava u svom svakodnevnom radu, što se postiže putem HELP *online* kurseva koji pokrivaju niz tema o ljudskim pravima^[64].

Mandat HELP programa Vijeća Europe proizlazi iz Preporuke 2004(4)^[65] Komiteta ministara Vijeća Evrope o Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima u univerzitetskom obrazovanju i stručnom osposobljavanju. Početna i kontinuirana edukacija sudija, tužilaca i advokata, kao i univerzitetsko obrazovanje studenata, vezano uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, dio su mandata HELP-a.

Njegova uloga je pojačana Deklaracijom iz Interlakena 2010. godine^[66], kao i Deklaracijom iz Brajtona iz 2012. godine^[67], te Deklaracijom iz Brisela 2015. godine^[68]. Preporuka Komiteta ministara Vijeća Evrope (2019)^[69] ohrabruje zemlje članice da koriste HELP kurseve i HELP metodologiju.

HELP program Vijeća Evrope sastoji se od tri komponente:

1. HELP Mreža: evropska *peer-to-peer* mreža za obuku o ljudskim pravima i sastoji se od predstavnika nacionalnih institucija za obuku sudija i tužilaca, tzv. *Focal Point*, i advokatskih komora, tzv. *Info Point*, iz 46 država članica Vijeća Europe (i šire).
2. HELP *online* kursevi koji se odvijaju na HELP platformi prvenstveno su razvijeni na engleskom jeziku s potencijalom da se prevedu na nacionalne jezike.
3. HELP metodologija za obuku pravnih stručnjaka, koja objašnjava proces razvoja i implementacije HELP *online* kurseva.

Svi HELP kursevi odvijaju se putem HELP *online* platforme koja je otvorena za sve koji žele kreirati svoj nalog na: <https://help.elearning.ext.coe.int/>.

HELP *online* kursevi su interaktivni, vizualni i praktični. Pokrivaju različite teme vezane za ljudska prava, odražavajući različita područja rada Vijeća Europe^[70]. Kursevi su organizovani kao „kursevi

[63] Podaci izneseni u ovom radu dostavljeni su Centru za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH od strane projekta HELP.

[64] <https://www.coe.int/en/web/help/about-help>

[65] https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805dd13a

[66] https://www.echr.coe.int/Documents/2010_Interlaken_FinalDeclaration_ENG.pdf

[67] https://www.echr.coe.int/Documents/2012_Brighton_FinalDeclaration_ENG.pdf

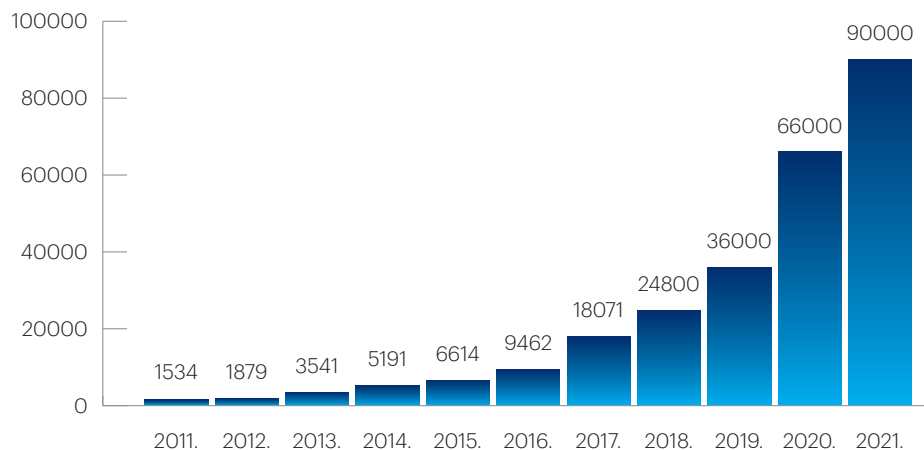
[68] https://www.echr.coe.int/Documents/Brussels_Declaration_ENG.pdf

[69] https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=090000168098396e

[70] <https://www.coe.int/en/web/help/courses>

za samostalno učenje“, javno dostupni za neograničen pristup svima koji kreiraju račun na *online* platformi HELP. Također, kursevi su organizirani u saradnji s nacionalnom partnerskom institucijom, obično nacionalnim institucijama za obuku sudija i tužilaca ili advokatskim komorama koje vodi HELP certificirani tutor^[71], obučen od strane Sekretarijata HELP-a.

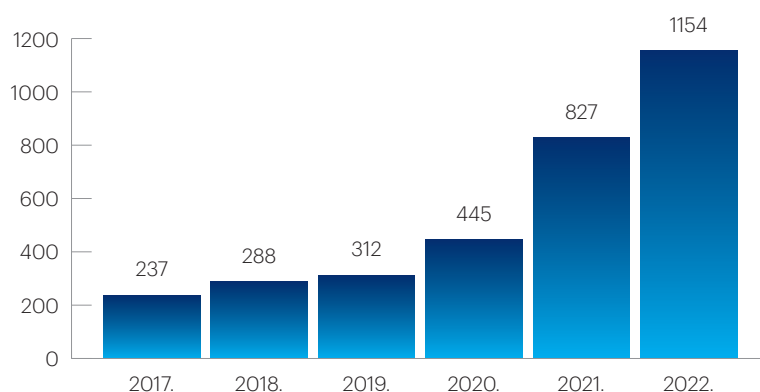
Podaci kazuju da je 01. aprila 2022. godine registrovano više od 99.000 korisnika na HELP *online* platformi koji mogu pristupiti 40 HELP *online* kurseva na više od 350 postojećih pravnih verzija.



Ukupan broj korisnika HELP online Platforme (Juni svake godine)

Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH ima saradnju s HELP projektom od 2011. godine, koja se većinom ogledala u prisustvu delegiranih učesnika na godišnjim konferencijama i regionalnim seminarima, dok su organizacija i učešće nosilaca pravosudnih funkcija u BiH na gore pomenutim HELP kursevima bili skoro nezastupljeni.

Uporedimo li podatke iz dole prikazanog grafikona, može se primijetiti da su značajni koraci napravljeni tek 2017. godine, te da je dolaskom novih mjera uzrokovanih COVID-19 pandemijom i prelaskom na nove oblike učenja došlo do ekspanzije i drastičnog povećanja broja korisnika *online* platforme, što se može vidjeti i na prikazu:



Broj korisnika HELP online platforme iz Bosne i Hercegovine

[71] <https://rm.coe.int/list-of-certified-help-tutors-in-bosnia-and-herzegovina/168092113b>

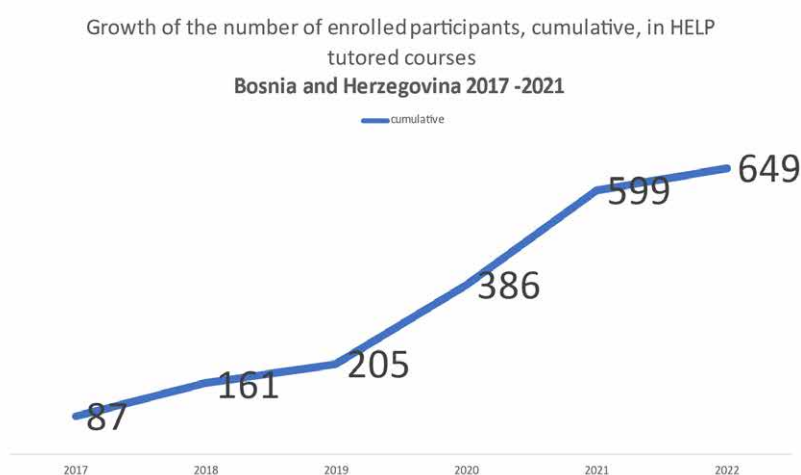
Svakako da je pandemija COVID-19 uticala na prilagodbu na *online* učenje, ali su na zainteresovanost učenika prvenstveno uticali kvalitet i dostupnost obuke. Primjera radi, na kurs „Uvod u Evropsku konvenciju o ljudskim pravima i Evropski sud za ljudska prava“ prijavilo se 109 učesnika, dok je kurs završilo 51 učesnika. Važno je napomenuti i da su HELP kursevi u okviru Programa stručnog usavršavanja i programa početne obuke Centra za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH priznati u obavezne dane obuke nosilaca pravosudnih funkcija, što je svakako pridonijelo uspješnosti istih.

Do današnjeg dana realiziran je 31 HELP kurs, s tim što je 25 kurseva realizirano u saradnji s centrima za edukaciju sudija i tužilaca. Mnogi od njih realizirani su u okviru Akcije „HELP u zemljama Zapadnog Balkana“ koji je dio zajedničkog programa EU i Vijeća Evrope pod nazivom „*Horizontal Facility for the Western Balkans and Turkey 2019-2022*“. Relizirani kursevi, kursevi koji su mentorisani od strane tutora, prikazani su u tabeli:

PARTNERSKA INSTITUCIJA	HELP KURS	Datum početka kursa	
Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH	<i>Transitional Justice</i> /Tranzicijska pravda	01.2017.	
	<i>Reasoning of Criminal Judgements</i> /Obrazloženje presuda u krivičnom postupku	02.2017.	
	<i>Property rights</i> /Imovinska prava	03.2017.	
	<i>Anti-discrimination</i> /Antidiskriminacija	7-9.02.2018.	
	<i>Child-friendly Justice</i> /Pravosuđe naklonjeno djeci	30.03.2020.	
	<i>Fight Against Racism, Xenophobia, Homophobia, Transphobia</i> /Borba protiv rasizma, ksenofobije, homofobije i transfobije	30.03.2020.	
	<i>Property Rights</i> /Imovinska prava	30.03.2020.	
	<i>Property Rights</i> /Imovinska prava	30.03.2020. (online)	
	<i>Combating Trafficking in Human Beings</i> /Borba protiv trgovine ljudima	30.03.2020. (online)	
	<i>Combating Trafficking in Human Beings</i> /Borba protiv trgovine ljudima	24.05.2020 (online)	
Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca Republike Srpske	<i>Combating Trafficking in Human Beings</i> /Borba protiv trgovine ljudima	24.05.2020. (online)	
	<i>Introduction to ECHR and ECtHR</i> /Uvod u EKLjP i ESLjP	19.06.2020. (online)	
	<i>Introduction to ECHR and ECtHR</i> /Uvod u EKLjP i ESLjP	30.06.2020. (online)	
	<i>Asylum and the ECHR</i> /Azil i EKLjP	06.07.2020. (online)	
	<i>Family Law</i> /Porodično pravo	16.11.2020. (online)	
	<i>Introduction to ECHR and ECtHR</i> /Uvod u EKLjP i ESLjP	05.03.2021. (online)	
	<i>Introduction to ECHR and ECtHR</i> /Uvod u EKLjP i ESLjP	05.03.2021. (online)	
	<i>Introduction to ECHR and ECtHR</i> /Uvod u EKLjP i ESLjP	05.03.2021. (online)	
	<i>Freedom of Expression</i> /Sloboda izražavanja	20.09.2021. (online)	
	<i>Labour Rights</i> /Radna prava	14.10.2021. (online)	
	<i>Labour Rights</i> /Radna prava	14.10.2021. (online)	
Advokatske komore	<i>Medicrime</i> / Krivotvorenje medicinskih proizvoda	18.10.2021 (online)	
	<i>Ethics for Judges, Prosecutors and Lawyers</i> /Etika za sudije, tužioce i advokate	18.10.2021. (online)	
	<i>Protection and Safety of Journalists</i> /Zaštita i sigurnost novinara	15.11.2021. (online)	
	<i>Data Protection and Privacy Rights</i> /Zaštita podataka i pravo na privatnost	07.03.2022. (online)	
	<i>Violence against Women and Domestic Violence</i> /Nasilje nad ženama i nasilje u porodici	09-10.05.2019.	
	Institucije ombudsmana	<i>Hate Crime and Hate Speech</i> /Zločin iz mržnje i govor mržnje	03.2017.
		<i>Anti-discrimination</i> /Antidiskriminacija	07-09.02.2018.

PARTNERSKA INSTITUCIJA	HELP KURS	Datum početka kursa
Zatvorski i probacijski službenici	<i>Radicalisation Prevention/Prevenција radikalizacije</i>	31.03.2021.
Agencije za jednakost spolova	<i>Anti-discrimination/Antidiskriminacija</i>	07-09.02.2018.
Pravni fakulteti	<i>Environment and Human Rights/Okoliš i ljudska prava</i>	11.10.2021. (<i>online</i>)

649 pravnih i drugih stručnjaka pohađalo je HELP kurseve uz mentorstvo tutora implementiranih u Bosni i Hercegovini od 2017. godine. Prosječna prolaznost kursa iznosila je **62%**.



Također, kako je navedeno, pored mentorisanih kurseva, HELP je adaptirao i preveo 23 kursa na BHS jezike koje učesnici mogu samostalno pohađati putem HELP *online* platforme.

Zaključno s 1. aprilom 2022. godine na navedenim kursevima prijavljeno je 784 učesnika na *online* HELP platformi:

KURS	PRIJAVLJENI UČESNICI
<i>Access to Justice for Women/Pristup pravdi za žene</i>	43
<i>Admissibility Criteria/Kriteriji prihvatljivosti</i>	53
<i>Alternative Measures to Detention/ Alternativne mjere pritvoru</i>	43
<i>Alternatives to Immigration Detention/Alternativne mjere migracijskom pritvoru</i>	2
<i>Anti-discrimination/Antidiskriminacija</i>	37
<i>Asylum and Human Rights/Azil i ljudska prava</i>	27
<i>Combatting Trafficking in Human Beings/Borba protiv trgovine ljudima</i>	24
<i>Data Protection and Privacy Rights/Zaštita podataka i pravo na privatnost</i>	51
<i>Family Law and Human Rights/Porodično pravo i ljudska prava</i>	84
<i>Fight against Racism, Xenophobia, Homophobia and Transphobia/ Borba protiv rasizma, ksenofobije, homofobije i transfobije</i>	32
<i>Freedom of Expression/Sloboda izražavanja</i>	49
<i>Hate crime and Hate Speech/Zločin iz mržnje i govor mržnje</i>	23

KURS	PRIJAVLJENI UČESNICI
<i>Introduction to the ECHR and the ECtHR/Uvod u EKLjP i ESLjP</i>	30
<i>Procedural Safeguards in Criminal Proceedings and Victims' Rights/ Proceduralne mjere zaštite u krivičnom postupku i prava žrtava</i>	5
<i>Property Rights/ Imovinska prava</i>	85
<i>Protection and Safety of Journalists/Zaštita i sigurnost novinara</i>	14
<i>Radicalisation Prevention/Prevenција radikalizacije</i>	3
<i>Reasoning of Judgments/Obrazloženje presuda</i>	33
<i>Refugee and Migrant Children/Izbjeglice i djeca migranti</i>	23
<i>Transitional Justice and Human Rights/Tranzicijska pravda i ljudska prava</i>	43
<i>Violence against Women and Domestic Violence/Nasilje nad ženama i nasilje u porodici</i>	80
UKUPNO	784